

REBOLUSYONARYO A DYARYO TI UMILI ITI AMIANAN-LAUD A LUZON

DANGADANG

PEBRERO 21, 2005

TAWEN 19 BLG. 3

IPÁSA NO MABÁSA

LINAON

Damag ken Adal	4
Pidbak	7
Agkatawa tayo pay	8
PANNIRIGAN	10

Protesta dagiti estudyante iti Baguio, nagapit iti balligi

AMMO YO KADI?

PARA ITI TAWEN 2000, manipud iti 61,240 nga estudyante kadagiti kolehiyo iti Baguio, 8,900 wenno 14.5% laeng ti nagturpos, bayat a 52,340 wenno 85.5% ti saan a nakaleppas gapu iti kinangina ti edukasyon. Kayat na a saoen, kada sangapulo a nag-enrol idi 2000, nasurok walo ti napilitan nga agsardeng gapu iti kinarigat.

NAKAGUN-OD TI BALLIGI ti agsasaruno a panagtignay ken protesta nga inaramid dagiti estudyante iti Baguio Cental University (BCU) idi Enero ken Pebrero tapno pababaen ti nakangatngato nga *affiliation fee* dagiti mangal-ala ti kurso a Nursing ken Midwifery. Naipababa da ti singsingiren ti BCU nga *affiliation fee* manipud iti P24,232.50, nagbalin a P6,932.50 laengen. Dagiti immuna a nakabayaden ket madama nga agkidkiddaw a maisubli ti sobra nga imbayad da.

Ti nalabes nga affiliation fee

Ti *affiliation fee* ket singsingiren ti BCU kadagiti 3rd year nga estudyante iti kurso a Nursing ken Midwifery a maibaon iti ospital idia Manila tapno ag-treyning sadiay iti 24 aldaw. Ti *affiliation fee* ket bayad para iti: matrikula, registration, hotel a pagyanan, makan, ken plete. Napalalo unay a nangina ti singir a P24,232.50. Kada aldaw, ti bayadan da iti hotel ket P387.50, makan ket P180, ken plete ket P153.50. Segun kadagiti estudyante, mabalin da met a makabirok iti pagnaedan ken panganan a nalaklaka, wenno makidagas da iti kabagian tapno makalibre.

Naduktalan dagiti estudyante a tapno makaganansya ti BCU babaen iti kikkab, nakikontrata gayam daytoy iti Golden Bay Hotel idia Manila. Inkapilitan a dagiti estudyante ket agnaed idia. Naduktalan pay a ti panaghotel, kanen, ken plete dagiti titser a mangkuyog kadagiti estudyante ket naipabaklay kadagiti estudyante. Mabalin met

TI AFFILIATION FEE A SINGSINGIREN TI BCU

P6,732 - tuition fee

P200.50 - registration fee

P9,300 - bayad iti hotel

P4,320 - makan

P3,680 - plete

P24,232.50 - total

dagitoy ti
naimballigian
nga inlaban
dagiti
estudyante
a maikkat,
agtotal iti
P17,300

nga imbes nga ospital idia Manila ti treyning ket idia Baguio koma laengen tapno bassit laeng ti mabayadan.

Ti makinkukua iti BCU ket ni Margarita "Itang" Fernandez, maysa a napeklan nga agum ken pasista a komprador

kapitalista. Manipud pay idi naibangon ti BCU, napalalo ti pananglipit na kadagiti estudyante.

Panagtignay dagiti estudyante

Ti panagtignay dagiti estudyante ti BCU ket indauluan ti Samahan ng mga Mag-aaral ng Nursing at Midwifery (SMNM) ken Democratic Action Party of the Youth (DAP-AY). Idi rugi ti Enero, 870 estudyante ti Nursing ti nagpirma iti petisyon tapno maipababa ti *affiliation fee*. Babaen iti kampanya iti kada klasrum (room-to-room) ken panag-text iti cellphone (*text brigade*), impadanon da iti sapasap nga estudyante ti anomalya a tulagan ti BCU ken Golden Bay Hotel. Kiniddaw da ti tulong dagiti opisiales ti gobyerno iti Baguio iti laban da. Idi Enero 28, 2005 ket dimmanon iti nasurok 1,000 estudyante ti BCU ti nakitipon iti dakkel a rali laban iti kinaagum ti BCU.

Iti aldaw ti panagrati dagiti estudyante, pinadas ti administrasyon nga isabotahe ti rali babaen iti panagsuspinde iti klase. Pinangtaan pay ti administrasyon a patakyaasen na amin dagiti kumuyog iti panagtignay. Hinaras da ni Chester Tuazon, pangulo ti SMNM, babaen iti pangta a maikkatan isuna ti *scholarship*. Ngem saan a nakalapped dagitoy a panangidadanes ti BCU iti panagkaykaysa dagiti estudyante a mangilaban kadagiti karbengan da laban iti komersyalisado nga edukasyon a mangpespespes iti ganansya manipud kadakuada. Naibutaktak kadagiti dyaryo ken radyo ti ilablaban dagiti estudyante. Adu nga estudyante iti dadduma pay nga unibersidad ti simmuporta. Uray dagiti opisiales ti gobyerno (City Council ken CHED) ket simmuporta. Awan naaramidan ti administrasyon ti BCU no di nga ited dagiti kiddaw

Ti **DANGADANG** ket rebolusyonaryo a dyaryo ti umili iti Amianan-Laud a Luzon. Kas dyaryo ti umili, ditoy a maipablaak dagiti kinapudno a laplappedan ken kalkaluban dagiti agturturay a dasig. Ditoy a maammuan tayo dagiti damag ken impormasyon a saan a rumrummuar kadagiti dyaryo, radyo, ken pagiwarnak a kontrol dagiti managgundaway ken manangidadanes a dasig.

Ti **DANGADANG** ket rummuar dua a daras kada bulan iti tarabay ti Partido Komunista ti Pilipinas. Tapno naan-anay nga agserbi daytoy kas boses ti umili, dawaten mi nga ipatulod yo dagiti damdamag, komentaryo, kanta, iskit, daniw, drowing, ken dadduma pay a kayat yo a maipablaak. Kasta met a silulukat kami iti aniaman a dillaw, obserbasyon, ken singasing.

Pagtitinnulongan tayo a padur-asen ti **DANGADANG**. Ti lima a piso a presyo ti dyaryo tayo ket bassit a boluntaryo a donasyon tapno masuporta ti agtultuloy a panagruar na.

Ti komersyalisado nga edukasyon ket dakkel a lapped iti karbengan dagiti estudyante ken kabataan tapno makaadal.

dagiti estudyante. Babaen iti panagkaykaysa ken natured a panagtignay, nagun-od dagiti estudyante ti balligi.

Kumarkaro a sistema ti edukasyon

Ti nadumaduma a wagas ti administrasyon ti BCU tapno makapespes iti dakkel a ganansya manipud kadagiti estudyante ken nagannak da ket pakakitaan ti kinabulok ti sistema ti edukasyon.

Ti komersyalisado nga edukasyon ket dakkel a lapped iti karbengan dagiti estudyante ken kabataan tapno makaadal. Uray pay no umakar da manipud iti pribado agturong iti pampubliko nga eskuelaan, saan a sigurado a makaturpos da ken makabirok iti nasayaat a trabaho. Aglalo pay ta dagiti pampubliko a kolehiyo ken unibersidad ket tinawen a kiskissayan ti gobyerno iti badyet a pondo. Gapu iti kurang a pondo manipud iti gobyerno, mapilitan dagiti pampubliko nga eskuelaan a mangingato iti matrikula ken agimbento ti kumkumporme dita a singiren da.

Imbes a naynayonan ti gobyerno ti tinawen a pondo para iti edukasyon ken salun-at, saan ta militar ken bayad iti ganggannaet nga utang ti inyun-una na. Makita ditoy ti killo a prayoridad ti gobyerno – saan a dagiti umili, no di ket ti pasista a

militar ken ti amo na nga imperyalista.

Iti sango ti umir-irteng a krisis, ad-adda a kasapulan met a pairtengen pay ti dangadang ti umili – dagiti estudyante ken dagiti nagannak da a mangmanged, mannalon, ken dadduma pay a marigrigat – tapno agsasaruno dagiti danog ken bira da kadagiti agum nga agturturay agingga a matumba da amin. ✎

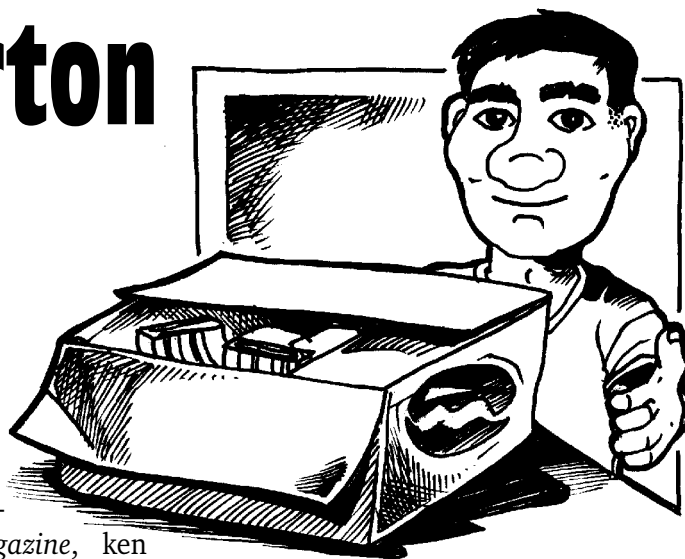
Estudyante ti UP, BCF, ken SLU nagprotesta

NAGPROTESTA TI MANOGASUT nga estudyante ti Unibersidad ti Pilipinas (UP) Baguio tapno kondenaren ti panagkissay ti gobyerno iti badyet ti UP iti intero a pagilian. Nakissayan ti badyet ti UP iti P355.64 milyon. Ti panagkissay iti badyet ti UP ket nalabit nga agresulta iti panagngato ti matrikula ken panagserra ti nadumaduma a kurso ken programa ti UP.

Nagralli met dagiti estudyante iti Baguio Colleges Foundation ken St. Louis University gapu iti panagngato ti matrikula.

Napukaw a karton ti soldado, insubli ti NPA

MAYSA A MANNALON ti nagawid iti Bontoc manipud Baguio idi Disyembre 16, 2004. Naglulan isuna iti Rising Sun Bus. Idi nagdissaag, gapu ta adu ti karga na, nailaw-an na a naala ti maysa pay a karton nga impagarup na ket kukua na. Idi makadanon isuna idia balay da, naduktalan na a sabali ti makinkukua iti nasao a karton gapu ta adda linaon daytoy a maysa a *short magazine* ti M16 a napunno iti bala, maysa nga *ammunition belt*, ken dadduma pay a personal nga alikamen.

Pagarup na no NPA ti makin-kukua iti karton, isu nga insigida a nagbirok isuna iti linya tapno maipasa ti karton kadagiti kakadua iti Leonardo Pacci Command (NPA-Mountain Province). Iti nakakontak isuna iti kakadua, impasa na ti karton. Idi sinukimat dagiti kakadua ti karton, naduktalan da a ti makinkukua ket maysa a MSgt. William Caeliong, soldado a dati a nakadestino iti RSG-6 a nakabase iti Pangasinan ken naiyalis iti 1st Regional Community Defense Grop, ARESCOM.

Idi Disyembre 21, ni Ka Magno Udyaw, tagapagsarita ti LPC, ket nagsurat iti RadioNatinBontoc tapno ipaanunsyo ti napasamak. Impaw-it da ti surat kagiddan ti karton.

Malaksid kada-giti bala, *magazine*, ken *ammo belt*, insubli ti NPA dagiti personal nga alikamen a linaon ti karton. Dimmanon dagitoy ti istasyon ti radyo idi Disyembre 26 ken naibasa ti surat. Kalpasan ti dua nga oras, simmangpet da MSgt. Caeliong ken ni baket na iti istasyon ti radio tapno alaen ti nasao a karton ken nangibati ti balikas a panagyaman. “Agyamanak unay iti NPA. Sapay koma ket adadu pay nga NPA ti kastoy,” kuna ni Caeliong.

Dagiti sumaganad ket sumagmamano a napateg a paset ti mensahe ni Ka Magno a naibasa iti radyo:

“Gundawayan mi daytoy a kanito tapno ipadanon kadagiti kameng ti PNP ken AFP ti sumaganad a mensahe:

“Umuna, namnamaen mi a mapasayaat ti silpo mi kadakayo nga ordinaryo a soldado (*rank and file*) ken nababa nga opisyaes ti AFP ken PNP tapno masalakniban ken maiyabante ti demokratiko nga interes yo kasta met a pagtitinnulongan tayo nga iyabante ti rebolusyonaryo nga armado a dangadang ti umili a Pilipino.

“Maikadua, kas met kadakayo, ammo mi dagiti agtutuoan a kaso

ti korapsyon dagiti mangidadaulo kadakayo a milyonaryo nga heneral iti AFP ken PNP. Maawatan mi no apay a nauneg ken grabeti dismaya yo kadagiti mapas-pasamak nga iskandalo. Ti korapsyon dagiti heneral yo ti puon ken gapu ti kumarkaro a rigat ken pannakaidadanis yo — ti maladladaw a sueldo yo, makiskissayan a benepisyo, kinaawan ti disente a pagbalayan dagiti pamilya yo, agkurkurang ken palyado a ramit pangmilitar, kurang ken *expired* pay nga agas a maus-usar kadagiti agsakit ken masugatan a soldado, makuskusit a pension dagiti retirado, pilit a pannakaipasubo kadagiti labanan, ken nadumaduma pay a problema yo.

“Maikatlo, kuna ti dadduma nga opisyal yo nga agdama a daldalusan da ti lati iti uneg ti AFP ken PNP. Ngem dakkal a saludsod no kasano a madalusan daytoy idinto a ti lati ket timmaud mismo iti aglatlati a bulok a sistema ti gobyerno. No ti puon ket bulok, kasta met ti bunga. Ti pondo ken serbisyo a rumbeng a mapan kadagiti umili (kasta met

Abuso ti 21st IB iti Kalinga, agtultuloy

AGTULTULOY TI panaglabsing a 21st IB kadagiti pangtao a karbengan dagiti mannalon iti Kalinga. Dua manen a kaso ti indarum dagiti umili laban kadagiti pasista.

Iligal nga inaresto ti agop-operasyon a tropa ti Bravo coy 21st IB ni Delfin Maling, agtawen 36, baro, ken maysa a mannalon, idi 10:00 iti agsapa ti Pebrero 5 idia Baay, Pinukpuk, Kalinga. Ti Bravo coy ket idauluan ni Capt. Leandro Adena. Sinuspetsa dagiti pasista a maysa isuna a sumupsuporta iti NPA gapu laeng iti panagawit na iti airgun ken Icom. Ti Icom ket impabulod ni Mayor Irving Dasayon idi tiempo ti eleksyon, ngem saan pay nga insubli ni Delfin ti Icom gapu ta saan pay a nagbayad ni Mayor iti serbisyo ni Delfin idi kampanya.

Agawid koman ni Delfin manipud iti panagtrabaho na iti talon idi nasabat na dagiti soldados.

Binugbog ken dinugsol da isuna babaen iti butt ti M16. Kalpasan na, iligal nga inkulong da isuna idia Camp Juan Duyan, Bulanao, Tabuk. Idi laeng Pebrero 7 a winayawayaan da isuna kalpasan a pinilit da isuna nga agpirma iti maysa a *sworn statement*.

Idi 8:00 ti agsapa ti Enero 31, sinaktan dagiti tropa ti 21st IB, iti panangidaulo ni Lt. Joeden Ornegan a nakabase iti Cagalan Gate, Pasil, ni Gilbert Aposta, agtawen 23, baro, ken maysa a mannalon iti Tanglag, Lubuagan. Mapan koma alaan ni Gilbert ti karga na idia Cagalan Gate ngem iligal a tinengngel da isuna idia sitio Calad ken inimestigar da no sadino ti ammo na a kampo ti NPA. Ngem gapu ta awan ti maibaga na, pilit nga impasakmol da kenkuana ti

pandesal bayat a tinutokan da isuna iti kutsilyo.

Gapu ditoy, saanen a naala ni Gilbert ti karga na idia Cagalan Gate. Nagsubli isuna idia Tanglag ken inreport na ti pasamak kadagiti opisiales ti barangay. Kabigatan na, napan dagiti opisiales ti barangay iti detatsment ti 21st IB tapno agreklamo. Ngem saan nga inkaskaso dagiti pasista ti reklamo. Imbes, ti panagpamiting kasilpo iti panangitakder iti detatsment idia Tanglag ti impaiskedyul da iti barangay.

Dagitoy a kaso ti panag-labsing kadagiti pangtao a karbengan nga ar-aramiden ti 21st IB ket rumbeng nga agsardeng. Masapul nga agkaykaysa ti umili tapno maibutaktak dagitoy, madusa dagiti nakabasol, ken mapapanaw dagiti pasista a militar. ✎

Napukaw... • tuloy ti panid 8

ti sueldo ken benepisyo yo) ket ibulbulsu dagiti kurakot nga opisiales. Ti korapsyon ket saan a gapu laeng iti pagkapuyan ti sumagmamano nga individual no di ket naisigud iti intero a sistema ti gobyerno a pagbakbagnangan dagiti agturturay. Gapu ditoy, pati dakayo ket gunggundawayan ken idadanes met laeng ti reaksyonaryo a gobyerno, numan pay dakayo ket paset daytoy a gobyerno.

“Maikalima, ammo mi a kaa-duan kadakayo ket simrek ken agtaltalinaed iti AFP ken PNP saan a gapu ta kayat yo a salakniban ti bulok a sistema no di ket “trabaho laeng, saan a prinsipyo.” Adu ka-

dakayo ti makarkarit nga agriri, umikkat, wenno lumaban gapu kadagiti nakababain nga iskandalo a mangyugyugyo iti AFP ken PNP. Rumbeng laeng a sumupiat ken rumukuas kayo. Karbengan yo dayta! Ngem agannad kayo ta ania man nga addang nga aramiden yo ket naulpit a parmeken ti reaksyonaryo a gobyerno, kas iti napasamak kadagiti nagrebelde a Magdalo paksyon idi Hulyo 2003.

“Ngarud, saan nga agballigi ti kudeta ken *mutiny* no kayat yo a baliwan ti sistema. Isu nga awawisen mi dakayo a mangisayangkat iti nadumaduma a porma ti protesta tapno ipablaak dagiti singasing yo, agkedked wenno su-

mupiat kayo kadagiti pasubo nga operasyon ken mandar kadakayo, sumilpo ken makitinnulong kayo kadagiti rebolusyonaryo a pueras, mangipasa iti impormasyon kada-kami, kdp.

“Dagiti yunit ti LPC ken daduma pay a yunit ti kumand ti NPA ket nakasagana nga umawat iti aniaman a materyal a suporta a maited yo. Nasaysayaat pay no sumilpo kayo mismo iti NPA tapno agkukuyog ken agtitinnulong tayo a mangiyabante iti nailian demokratico a rebolusyon a mangrisut kadagiti problema iti bulok a sistema ken mangibangon iti baro a gobyerno ken militar a pudno a demokratico ken agserserbi iti umili.” ✎

Hustisya para kenni Chadyaas, liplipiten ti AFP

Sader, Belwang, Mountain Province – Padpasasen ti AFP nga itarayan ti responsibilidad na iti panangpatay na kenni Etfew Chadyaas.

Ni Chadyaas ket maysa a mannalon a pinatay ti nagtipon a yunit ti Bravo Coy 54th IB ken ti 53rd Recon Coy nga indauluan ni Lt. Eduardo Sia-ed, idi Agosto 5, 2003. Agawid ni Chadyaas kalpasan a napan nagtalon ken naganup idi pinatay da isuna. Inrason ti militar nga NPA isuna. Ngem nagtestigo ti umili a ni Chadyaas ket saan a kameng ti NPA no di ket maysa a sibilyan. Isuna ti pagnamnamaan ken mangbibigi iti dakkel a pamilya na.

Dandanin a dua tawen ket awan pay laeng ti hustisya para iti pamilya ni Chadyaas. Nagdarum da iti korte, ngem agingga itatta ket saan pay laeng a natiliw ken naibalud ni Lt. Sia-ed ken dagiti kabunggoy na, numan pay addan ti *warrant of arrest* para kenkuana.

Idi damo, iruprupir ti pamilya Chadyaas iti danyos a P700,000 manipud iti militar. Timmawar ti militar isu nga imbaba ti pamilya Chadyaas ti danyos iti P450,000. Ngem ti sungbat ti militar ket P150,000 laeng ti maited ken *scholarship* para kadagiti ubbing. Nagpuskol pay ti rupa ti militar a nangibaga a ti mangbayad iti nasao a gatad ket ti *tribal council* ti Bugang, Sagada!

Ti maudi nga inkeddeng ti pamilya a danyos ket P250,000 ngem awan latta ti uray maysa a sentimo nga ibayad ti AFP. Nalawag a makita ditoy ti kinaawan ti hustisya ti agdama a gobyerno, ken ti pasista a galad ti AFP. Imbes a dusaen ti gobyerno dagiti abusado a soldado a basta lattan pumatay kadagiti sibilyan, ilusot ken salakniban na ketdi. Nalawag a ti AFP ket saan nga agserserbi kadagiti umili no di ket kadagiti amo na idiay Malacañang.

Titser iti Baguio nagralli

NAGRALI DAGITI TITSER iti Baguio idi Enero 28, 2005 iti panangidaulo ti Alliance of Concerned Teachers (ACT) tapno kiddawen manen ti P3,000 a nayon iti sueldo da. Ti protesta da ket sinuportaran ti Confederation for Unity, Recognition and Advancement of Government Employees (COURAGE) nga organisasyon dagiti empleyados ti gobyerno ken College Editors Guild of the Philippines, Baguio-Benguet (CEGP-BB) nga organisasyon dagiti estudyante a mannurat.

Itay napan a tawen, ti kadawyan a sueldo ti ordinaryo a titser ket P9,939 kompara iti gastos a P17,820 a kasapulan ti kada pamilya kada bulan. Kayat na a saoen, agkurkurang ti sueldo da iti P7,881 para iti kasapulan ti pamilya da. Ti P3,000 a kidkiddawen dagiti titser a nayon iti suweldo ket saan latta nga umanay lallalo gapu iti tuloy-tuloy a pananggato ti presyo dagiti gagatangen ken singsingiren ti gobyerno a buwis kas iti VAT, kdpy.

Idi laeng 2001 a ngimmato iti lima a porsyento ti sueldo dagiti titser ken manipud idi ket saanen a nanayonan pay daytoy numan pay mano a daras a ngimmato ti amin a gagatangen. Agtultuloy a maipapaidam dagiti basaran a kasapulan iti edukasyon kas iti kinakurang dagiti eskuelaan, titser, libro, pasilidad, ramit, kdpy. Iti Pilipinas, dumanon iti 65 estudyante ti suroan ti tunggal titser, imbes a 30 laeng koma. Nakarkaro pay iti Baguio City no sadino a 92 estudyante ti suroan ti tunggal titser.

Bassit la ngaruden ti pondo nga it-ited ti gobyerno para iti edukasyon, makurkurakot pay. Isu a gobyerno ti mapabasol iti nababa a kalidad ti edukasyon. Itay nabiiit, naduktalan a dagiti estudyante a Pilipino ket nakapuy iti *math* ken *science* kompara iti dadduma a pagilian iti lubong. ✍

Setyembre-Oktubre 2004

SALUDOAK TI PANAGUSIG ken Spanangdusa ti rebolusyonaryo a korte ti umili kenni Bernal a kabusor iti dasig, kasta met ti nagsasaruno a taktikal nga opensiba ti nadumaduma a probinsya ken rehiyon.

Ibaleswennosingiren tayo tinakaro a panangparigat ken panangtortuyur ni Ka Awi sakbay a pinatay da isuna. Impasubo da ti barel ti paltog iti ngiwat na sada imputok, iniwa-iwa da pay ti nadumaduma a paset ti bagí na. Awanan puso dagiti militar. Saan da a sursuroten dagiti paglintegan iti gubat ken lablabsingen da ti CARHRIHL.

Ka Raida, NPA-Kalinga

NAAMMUAK DAGITI KOMERSYAL nga agas nga Nagpataud iti sabali a sakit. Kumarkaro a talaga ti krisis ti pagilian gapu iti kinaagum dagiti agar-ari a dasig, uray danum ket pagkuartaan da. Nalaka a marisut dagiti problema babaen iti panagtitinnulong. Kayat ko a maammuan no ania ken apay nga adda dagiti *rebel returnee* nga agsurender ken bumangir iti gobyerno. Ania ti adal a maala tayo kadagitoy. Mailawlawag koma tapno maawatan ti umili ken saan a bumaba ti moral da ken tumamnay iti panagrebolusyon.

Ka Laydie, mannalon, POG-Kalinga

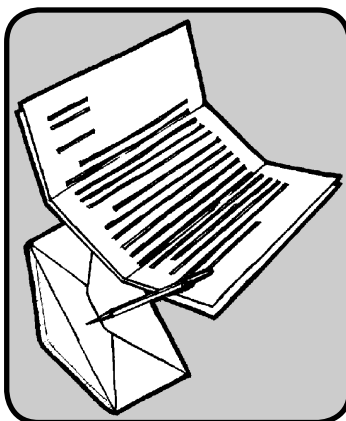
UMADU TI MAADAL ken kaammuan ta pudno dagiti damag iti *Dangadang*. Husto ti proseso ti panangipakat ken panagtunton ti kakadua iti rebolusyonaryo nga hustisya.

Ka Binil, mannalon, Kalinga

Nobyembre-Disyembre 2004

MAYAT AMIN TI linaon daytoy nga isyu ti *Dangadang* nangruna ti “Relihiyon ken Rebolusyon.” Singasing mi a maka-innadal mi koma ni Apo Padi nga NPA maipanggep iti gimong no mabalin.

Ka Anus, Mannalon, WOG-Kalinga

MAYAT AMIN A LINAON daytoy nga isyu ti *Dangadang* gapu ta mangted ti adal ken kaammuan aglalo kadagiti abuso ken pananggundaway dagiti agar-ari a dasig. Pursigidoak a nangbása ta kayat ko a maammuan dagiti mapasasamak ken kasano ti kasasaad ti pagilian tayo. Kayat ko a matalakay no adda ti herbal a makaagas iti kanser.

Maty, mannalon, WOG-Kalinga

Agyaman ti *Dangadang* iti kontribusyon mo a P10. Awan pay ti naduktalan nga herbal a makaagas iti kanser, ngem segun kadagiti doktor, dagiti prutas ken nateng ket makatulong iti pananglapped iti kanser.

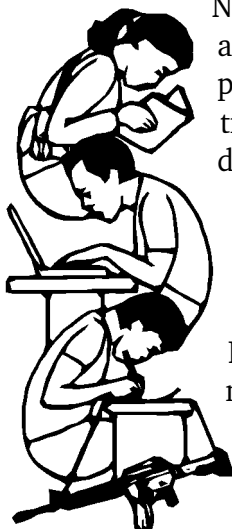
Istap ti Dangadang

AMIN A LINAON ti *Dangadang* ket binásak gapu ta Adakkel ti maitulong na iti gawaing masa ti NPA ken epektibo a maipakaawat kadagiti umili dagiti rebolusyonaryo a panggep. Kamayatan ti nabasak a “Relihiyon ken Rebolusyon” gapu ta dakkel ti maitulong daytoy nga artikulo tapno maawatan ti umili ti takder tayo iti relihiyon ken mailaksid dagiti manangperdi a propaganda ti kabusor.

Ti saan a panangrespeto ti militar kadagiti karbengan ni Ka Awi kas maysa a balud ti gubat ket pammaneknek iti pudno a galad ti AFP a berdugo. Nayonmanendaytoyitinakaat-atiddog a listaan ti panagabusos da kadagiti pangtao a karbengan. Naipakita met ti pudno a galad dagiti CPLA, sinno da, ken sinno ti pagserserbian da.

Iti sumaruno, matalakay koma dagiti nadumaduma a kapadasan ken adal a maadaw iti panagbukel iti Organo ti Demokratiko a Bileg Pampolitika (ODBP) ti umili iti nadumaduma a lugar wenno rehiyon kas praktikal a tarabay tayo.

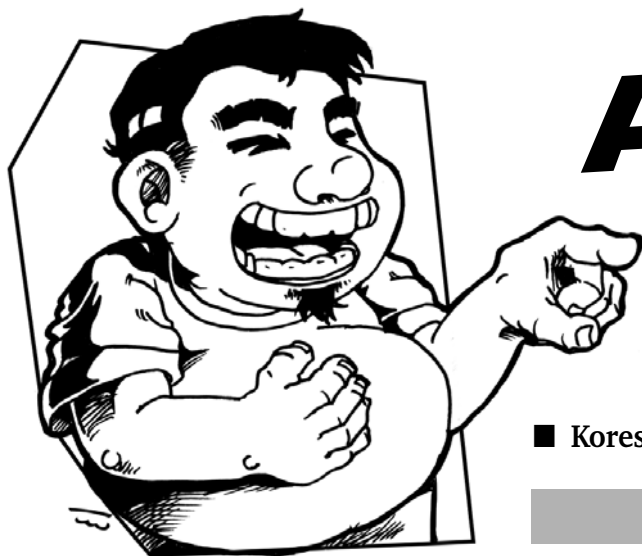
Ka Dap-ay, NPA-Abra

Dawaten ti istap ti Dangadang kadagiti masa ken kakadua nga isurat ken ipatulod da ti istorya dagiti nakakatkatawa a kapadasan da.

.....

Agkatawa tayo pay

■ Koresponsal manipud iti NPA-Kalinga

Sumaen tayo

KALEPLEPPAS TI INNADAL nga inted ni Ka Paeng kadagiti masa idia Mountain Province. Kudkudkodan na ti ulo na a nagsubli iti yunit na.

“Apay kasla ka la naproblemaan? Kumusta ti innadal nga inted mo kadagiti babbaket?” sinaludsod ti kakadua kaniana.

“Mayat, ngem masdaawak ta idi maudi a paset ket bigla a pimmanaw da ket saan pay a nagupgop ti innadal,” sungbat ni Ka Paeng a nagkudkod manen iti ulo na.

“Apay ngay? Ania ngamin ti imbagam?” kuna ti maysa a kadua.

“Tapno magupgop ti innadal, ti imbagak ket ‘Sumaen tayo ti inadal tayo,’ ngem bigla da met a nagsitakder ken nagawid! Apay ngata?” kuna ni Ka Paeng.

Nagkakatawa dagiti kakadua. “Sabali ti naawatan da. Ti kayat na saoen ngamin ti ‘Sumaa tako’ iti sao ditoy ket ‘Agawid tayon.’”

“Ay kasdiay?” kuna ni Ka Paeng.

Amangan no Kabusor!

KATENGNGAAN TI RABII. Alerto dagiti kakadua. Adda impormasyon nga umas-asideg ti kabusor iti baryo.

“Ka Ambong, Ka Ambong!” riniing ni Ka Ming ti kabadi na nga iskward lider ti yunit. “Adda ti nangngeg ko a karasakas dita asideg, baka kabusor nga agmanmaniobra!”

Dagus a bimmangon ni Ka Ambong ken nagobserba iti aglawlaw. Madamdama ket nangngeg na ti karasakas a kasla danapeg kadagiti nagango a bulong ken babassit a sanga.

“Ringem dagiti kakadua, ibagam nga umalis tayo idia turod,” kuna ni Ka Ambong.

Idi nakasimpa dan, “Adda ti maysa a tim nga agtsek-ap bayat nga agmaniobra ti dadduma, urayen da kayo idia turod.”

Dagus a nagmaniobra dagiti kakadua nga agtsek-ap bayat a simmang-at iti turod ti dadduma. Nasurok maysa oras a simmang-at da gapu ta nagkomando

“**Katengnga** ti
rabii. Alerto dagiti
kakadua. Adda
impormasyon nga
umas-asideg ti
kabusor iti baryo.”

da (awan ti agsilaw), nainnayad ken naulimek uray nasamek ken derraas ti dalan.

Idi nagsasabat dagiti kakadua ken nagreport ti tim a nagtsek-ap, “Nabannog tayo laeng Ka Ambong, diay ‘baka kabusor’ a kuna ni Ka Ming ket saan a baka, nuang gayam!”

Uray nabannog, nagkakatawa amin a kakadua. “Nabulabog tayo iti nuang!” kuna da. Numan pay kasdiay ti napasamak ket imbilang da ti pasamak kas maysa nga ehersisyo ken pagsanayan.

Karne • Parte 1

NAGANUP NI KA Pedro ken Ka Mario idi naminsan ta nabayag nga awan ti naramramanan ti kakadua a karne. Madamdama, nakakita ni Ka Pedro iti bakes nga agbitbitin iti natayag a kayo. BANG! Natamaan ti buksit ti bakes. Rimmuar ti bagis na. Nangngeg ni Ka Mario ti putok ket dagus a timmaray isuna tapno kitaen. Nadanonan na ni Ka Pedro a pirmi ti ayek-ek na bayat nga itudtudo na ti nangato a sanga ti kayo. “Ha! Ha! Ha!”

“Apay nga agkatkatawa ka?” saludsod ni Ka Mario bayat a sinurot ti mata na ti itudtudo ni Ka Pedro.

“Kitaem ngamin diay bakes Ha! Ha! Ha!” maputed-puted ti sao ni Ka Pedro iti di malappedan a peggaak na.

“Kitaem ket isubsubli na ti bagis na. Manmano ka a makakita ti kasdiay! Ha! Ha! Ha!”

“Wen, kadua, manmano laeng a talaga ngem manmano met laeng a makaanup tayo ket pinalubosam pay. Kitaem, tumarayen diay bakes!” masayangan a sungbat ni Ka Mario. “No pinaltogam manen koma ket nakasida tayo iti karne” nayon na pay.

“Ay wen aya,” ti nakuna laengen ni Ka Pedro.

Adal: Ti mabsog iti katawa ket saan a makaraman iti karne. No katawaam ti nakakaasi a bakes, kukua nan to ti maudi a katawa.

“**Kasano ngata a maalak daytoy nga ugsa? Tagbatek ngata iti buneng ko?**”

Karne • Parte 2

NAGPASYAR NI KA Pilo iti karunrunoan idi naminsan. Naranaan na ti maysa nga ugsa a nairut ti turog na.

“Ay! tsambak!” kuna ni Ka Pilo iti bagí na. “Naimas ti papaitan,” nayon na pay.

Ti imas ken apges na, awan ti awit na a paltog. Bassit a buneng laeng ti awit na.

“Kasano ngata a maalak daytoy nga ugsa? Tagbatek ngata iti buneng ko?” saludsod na iti bagi na. “Ngem sayang ti dinardaraan!” sungbat na met laeng. “Pang-urek laengen iti kayo,” ti desisyon na.

In-inot ken naannad nga immatras isuna tapno agbirok iti kayo a pagpang-ur na. “KRAK!” nabaddekan na ti nagango a runo! Dagus ken napartak a timmaray ti ugsa nga immadayo.

“Hu! Hu! Hu! Nagsayangen! Pukkaw ni Ka Pilo nga agwingwingiwing. “Naimas pay met ti dinardaraan ken papaitan! Ti nagbat ko la koman! Hu! Hu! Hu!”

Adal: Ti masayangan iti dinardaraan ket saan a makaraman iti pinapaitan. No adda buneng mo, saan kan nga agbirok iti kayo. Ti agbirok iti kayo ket makabaddek iti runo. Ti agbirok iti awan ket doble a mapaay.

ni Simon "Ka Filiw" Naogsan
Tagapagsarita, CPDF

Fetad laban kadagiti managperdi a minas

KONKONDENAREN TI CORDILLERA Peoples' Democratic Front (CPDF) ti rehimen nga Arroyo ken dagiti huwes ti Korte Suprema gapu iti panangtraydor da iti nailian nga interes iti panangpasingked da iti linteg a Mining Act 1995 pabor kadagiti ganggannaet a korporasyon ti minas. Dagiti huwes ket rumbeng a maimbestiga ken makasuan gapu iti madamdag a \$50 milyon a naawat da a pasuksok manipud kadagiti dadakkel a ganggannaet a korporasyon ti langis ken minas.

Segun iti gobyerno ken dagiti korporasyon ti minas, ti rebolusyonaryo a tignayan masa ken ti umili a sumupsupyat iti panagminas ket kontra kano iti panagdur-as. Ti kasta a killo a panagrasason ket panangpalibeg iti isyu. Ti supsupiaten ti rebolusyonaryo a tignayan masa ken ti umili ket ti panagtakaw nga agpampamarang kas panagdur-as. Ti isyu a rumbeng a masaludsod ket siasino ti dumur-as ken agbenepisyo manipud kadagiti korporasyon ti minas?

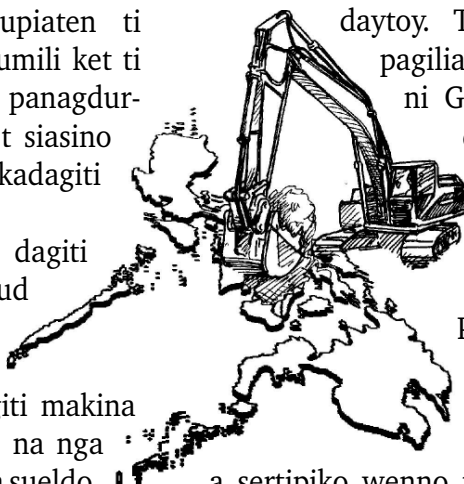
Segun iti rehimen nga Arroyo, dagiti korporasyon ti minas ket mangpataud iti pagtegedan para iti umili ken inkam para iti gobyerno. Iti aktwal, dagiti minas ket mas nga agusar kadagiti makina ken sumagmamano laeng a tao ti alaen na nga agteged, a mabayadan iti nakabasbassit a sueldo, kompara iti multi-milyon a super-ganansya a

mapespes dagiti ganggannaet a kapitalista. Ti bilang dagiti mannalon a madadaelan ket adayo nga ad-adu ngem ti bilang dagiti agtrabaho a minero. Ti met "inkam" a maala ti gobyerno ket mas nga aggapu iti pasuksok ken kikbak. Gapu iti desisyon ti Korte Suprema, dagiti ganggannaet a korporasyon ti minas ket mangsagrap iti 100% ganggannaet a panagtagikua, 100% a panangiyawid iti ganansya, adu a libre a buwis, ken adu pay a benepisyo. Saan laeng a karbengan nga agminas ti it-ited ti Mining Act kadagiti dadakkel a kapitalista no di ket karbengan iti panagtroso, karbengan iti danum, ken karbengan a mangpatalaw kadagiti umili nga agnanaed iti daga a sakupen ti pagminasan.

Segun iti rehimen nga Arroyo, awan ti pagdanagan ti umili gapu ta mabigbig kano ti karbengan iti ansestral a daga ken saan kano a maperdi ti aglawlaw. Ngem ulbod a propaganda daytoy. Ti kinabaknang a tawid ti pagilian ket interamente a linabusan

ni Gloria Arroyo tapno ramesen dagiti ganggannaet babaen iti pinirmaan na nga Executive Order 270 wenno linteg para iti panangparegta manen iti panagminas iti Pilipinas. Nagisyu pay isuna iti maysa manen nga Executive Order a mangbilbilin iti DENR a mangrebyu iti amin

a sertipiko wenno titulo iti daga (CALT/CADT) nga inruar ti NCIP. Gapu ditoy, kabaelan ti DENR a

mangwaswas wenno mangbawi kadagiti naiwarasen a sertipiko ken titulo. Numan pay kuna ti linteg a dagiti korporasyon ti minas ket rumbeng a makaala iti “nawaya ken naimpormaran a pammalubos” ti umili sakbay a makaminas da, nalaka da a laktawan wenno lusotan daytoy babaen iti panagpasuksok, pammutbuteng, panangallilaw, ken taktika a pananggudua-tapno-makaturay, ken iti aktibo a tulong ti gobyerno, militar, ken dagiti manangallilaw nga NGO.

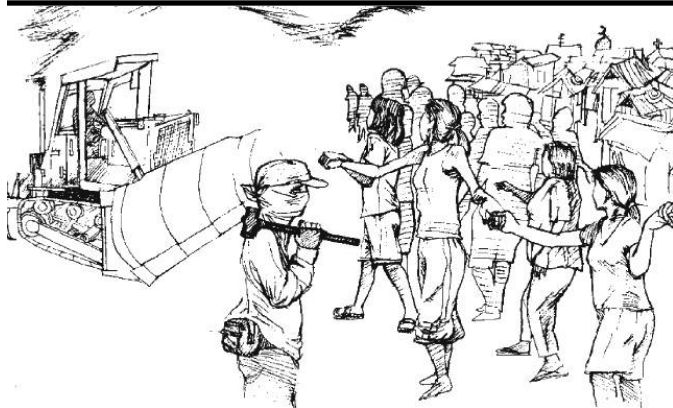
Awan ti ar-aramiden ti rehimen nga Arroyo tapno mapasardeng ti polusyon a patatauden ti Lepanto Consolidated Mining Company. Agus-usar ti Lepanto iti wagas a bulk mining nga isu’t gapu ti panagreggaay ken panaglennek ti daga, ken ti panagpukaw dagiti pagtaudan ti danum iti Mankayan. Ti umili nga agnanaed iti asideg ti pasngaw ti Lepanto ket makarikna kadagiti nadumaduma a sakit iti pagangsan, pannakaulaw, ken panagsarua. Inaldaw nga agibelbelleng ti Lepanto iti agarup 1,500 tonelada a rugit nga addaan sabidong a *cyanide*. Maipapaanud daytoy iti Abra River tunggal panagtutudo. Nasuroken a 60 tawen a kasta ti mapaspasamak. Daytoy ket mangapapekto iti 100,000 umili nga agbibigay iti abay ti Abra River iti 19 munisipalidad ken uppap a probinsya. Padpadasen pay ti Lepanto a pasuksokan ti Mines & Geosciences Bureau (MGB) tapno mabaliwan ti linteg a manglimlimita iti kaadu ti *cyanide* a mabalin nga ibelleng dagiti minas iti aglawlaw.

Segun kadagiti umili a nagtestigo, ti pitak manipud iti minas ket isu’t nangperdi iti adu kadagiti taltalon da. Napalalo a bimmassit ti produksyon da iti pagay ken manmano laengen ti maal-ala da a lames iti karayan. Daytoy ket kinompirma dagiti doktor, agrikulturista, syentista ken dadduma pay a propesyonal manipud iti Save the Abra River Movement (STARM) a nagisayangkat kadagiti imbestigasyon. Naduktalan da pay nga adu ti kaso dagiti saksakit iti pagangsan dagiti minero iti Lepanto a saan nga ik-ikkan ti kompanya iti pangproteksyon a maskara.

Numan pay sumupsupyat dagiti umili, pursigido latta ti Lepanto a palawaen ti operasyon na idia Buguias, Mainit, ken Tadian, bayat a Philex a kasosyo ti Anglo-American Exploration ket agpalawa met idia Tuba. Pinalubosan met ti MGB ken NCIP ti Wolfland Resources Inc., maysa a ganggannaet a kompanya, nga agisayangkat iti eksplorasyon iti 499 ektarya nga ancestral a daga ti tribu a Guilayon iti Magnao, Kalinga numan pay awan ti nawaya ken naimpormaran a pammalubos ti umili iti kadagiti kabangibang a barbaryo. Addan maiprosproseso nga aplikasyon ti nadumaduma a ganggannaet a korporasyon a mangsakup iti 446,577 ektarya wenno dandani sagkapat ti intero a Kordilyera. Inaprobaranen ti rehimen nga Arroyo ti operasyon iti 13,167 ektarya, ken ikamkamakam na nga aprobaran ti adu pay.

Segun iti linteg, ti 1% ti *gross income* dagiti korporasyon ti minas ket rumbeng koma a direkta a maited da iti lokal a gobyerno. Ngem iti aktwal, daytoy a pondo ket tengtengngelen ken kiskissayan dagiti korporasyon ken pagparangen da a proyekto nga ipadawat da iti komunidad. Iti kasta, makapagpamarang da a managtulong kadagiti umili. Ti met paset ti buwis a

baybayadan dagiti minas iti nasyonal a gobyerno ket saan a mait-ited iti probinsya. Kas pangarigan, ti naurnong a bingay ti Benguet manipud pay 1992 nga agbalor iti P256 milyon ket saan pay laeng a nait-ited agingga itatta. Agingga itatta, dagiti probinsya ti Kordilyera ket maibilang kadagiti pinaka-pobre iti intero a Pilipinas, numan pay nagdakkal ti kontribusyon da iti nasyonal a produksyon.

Iti kaano man, saan pulos a sipapalubos dagiti umili ti Kordilyera nga isuko ti ansestral a kadagaan da para iti kasta a klase ti “panagduras” a manglabsing iti karbengan da iti bukod a panagkeddeng, manggundaway ken mangidadanes iti biag ken daga da, ken mangsabidong ken mangdadael iti aglawlaw. Isu a ti rehimen nga Arroyo ken dagiti korporasyon ti minas ket agresibo a mangipatpatungpal iti kampanya para iti “social acceptability” dagiti minas - manangallilaw a nagan para iti propaganda a mangkalub kadagiti dakes nga epekto ti panagminas dagiti korporasyon, mangiladawan ditoy kas “moderno, maka-umili, ken manangaywan iti aglawlaw” ken mangawis iti umili a mangakseptar iti daytoy. No saan nga umobra daytoy, sisasagana latta ti gobyerno nga agusar iti militarisasyon ken ranggas, kas iti ar-aramiden na iti Mankayan ken adu pay a luglugar.

Ti laeng agnam-ay manipud iti “panagduras” a programa ti rehimen nga Arroyo ket dagiti imperyalista, lokal a komprador kapitalista, ken kurakot nga opisyaes ti gobyerno, bayat a ti maawanan ket dagiti umili a Pilipino.

Ngarud, ti CPDF ket agpampanawagan kadagiti umili ti Kordilyera nga agsagana a mangiwayat iti *fetad* – ti tradisyon tayo a mobilisasyon ti umili para iti gubat – kontra iti um-umay a panagraut dagiti managperdi a ganggannaet a korporasyon ti minas ken para iti depensa ti biag ken nagtaudan a daga. *Fetad* ti mangreppet iti pigsa ti kada indibidwal, sektor, ken komunidad iti maysa a nabileg a puersa a saan a mapaay. Dagiti mannalon ken mangmangged iti Kordilyera a mangbukbukel iti mayoria ti rumbeng a mangidaulo iti dangadang, nga agus-usar iti amin a wagas – armado ken saan nga armado, ligal ken ilegal, naparang ken nalimed. Dagiti panglakayen ken lider dagiti tribu ket rumbeng a mangidaulo iti panangiwaksi kadagiti risiris dagiti tribu ken mangpanday iti panagkaykaysa dagiti tribu kontra iti komon a kabusor. Dagiti propesyonal ken edukado a sektor ket rumbeng a tumulong a mangilawlawag ken mangiwaragawag iti pannakidangadang ti umili. Dagiti traydor a makikumkumplot iti rehimen nga Arroyo ken korporasyon ti minas ket rumbeng a maibutaktak ken makondenar.

Fetad ti sungbat dagiti umili ti Kordilyera iti panagraut dagiti makadadael a minas. *Fetad* ti kontribusyon da iti nailian a dangadang para iti panangrippuog iti bulok a sistema nga iturturayan ti sumagmamano a lokal a manangidadanes ken managgundaway a dasdasig a kakumplot dagiti imperyalista nga amo da. Ti pudpudno a nailian nga industriyalisasyon, kasta met ti sustenable a panagminas, ket magun-od laeng babaen iti panangrippuog iti daan a bulok a sistema a nabayagen nga agturaturay, ken panangibangon iti maysa a baro sistema a pudno a mangibagi ken agserbi iti mayoria ti umili, aglalo kadagiti masa. Armado a dangadang, a supsuportaran ti ligal ken dadduma pay a porma ti dangadang, ti husto dalan nga agturong iti nailian a wayawaya, demokrasya, ken pudno a panagduras. ✎

PAMMARIGAT. PURO LAENGEN PAMMARIGAT! MANIPUD ITI 10% NAGBALIN A 12% TI VAT A BUWIS NGA IYABLAT TI REHIMEN A US-GMA KADATAYO NGA UMILI.

ITI VAT, MAPATAWAN TI 12% A BUWIS TI NADUMADUMA A GAGATANGEN KEN SERBISYO. ISU A NGUMATO MANEN TI PRESYO.

MAKA-INSULTO TI PALISOT TI GOBYERNO...

NGUMATO MAN TI PRESYO, VATTIT A BARYA LAENG TI NGUMATUAN NA.

BARYA PARA KADAKAYO A BABAKNANG NGEM DAKKEL A BANAG DAYTA PARA KADAGITI

MARIGRIGAT!

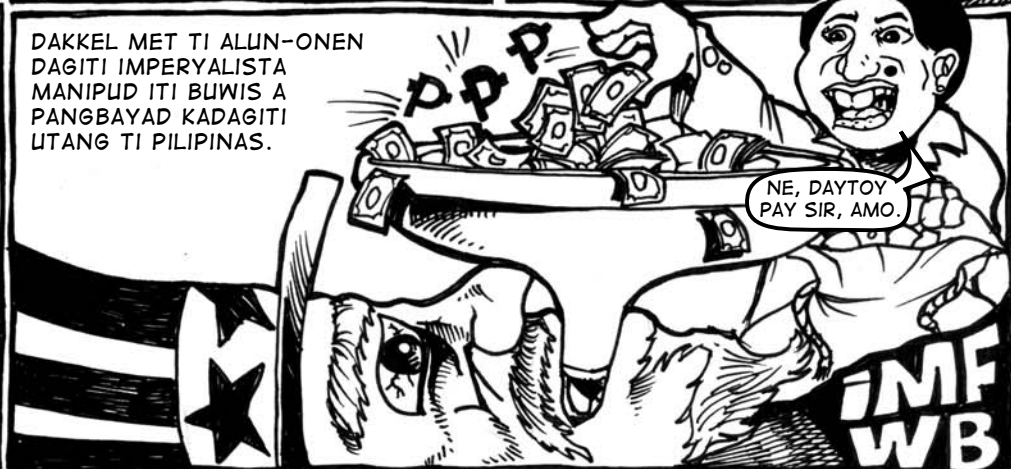
DUMAKKEL TI MAKOLEKTA TI GOBYERNO A BUWIS, ISU NGA...

YEHEY!

DAKDAKEL MANEN TI MAKURAKOT MI!

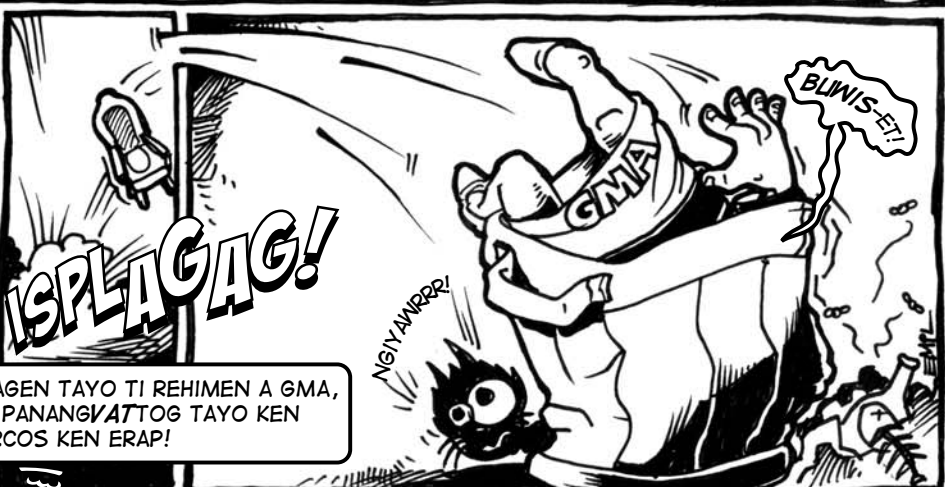
DAKKEL MET TI ALUN-ONEN DAGITI IMPERYALISTA MANIPUD ITI BUWIS A PANGBAYAD KADAGITI UTANG TI PILIPINAS.

NE, DAYTOY PAY SIR, AMO.

IMF WB

ITAGVAT MO ITI VATO! SOBRAN! KUSTON DAYTA A VATTUON! GUVAT TI RUMBENG A SUNGVAT TAYO KADAGITI PAMMARIGAT TI REHIMEN.

VATTUAGEN TAYO TI REHIMEN A GMA, KAS ITI PANANGVATTOG TAYO KEN DA MARCOS KEN ERAP!

BLWIS-ET!

NGYAWRR!